DE VELD-ARTILLERIE

MET PENTEEKENINGEN VAN DEN SCHILDER S. M. LUIJT

Trompetter der veldartillerie in nieuwe uniform.

De rol der artillerie in dezen oorlog is wel een zeer belangrijke. Geweldige artillerie gevechten gaan telkens aan de stormaanvallen der infanterie vooraf om graafwerk en versperringen op te ruimen, personeel en materiaal te vernietigen en ook tijdens de attaque zelf wordt door het zware wapen al het mogelijke gedaan om het voetvolk, de koning van het slagveld, in zijn bovenmenschelijke taak te steunen.

Of in dit helsche concert der artillerie de „Veld" het gewichtigste instrument is, dat de bediening bespeelt, zal eerst na den oorlog uitgemaakt kunnen worden, als meer betrouwbare gegevens ter beschikking staan. Want ook de middelbare en zware artillerie weren zich geducht.

Evenwel, dit kan ook nù wel gezegd worden, dat niettegenstaande de aanwezigheid der grootere kanonnen op het slagveld, het veldgeschut niet gemist zou kunnen worden. In de eerste plaats is het de „Veld", die onder alle omstandigheden, dank zij het geringe gewicht van het stuk en de bespanning van zes paarden, de infanterie overal kan volgen. Tevens stelt het kleine kaliber der veldartillerie (tegenwoordig p.l.m. 7.5 cM.) haar in staat een groot aantal projectielen mee te voeren, zoodat dit wapen aan de infanterie een vrij wel onbeperkten steun kan verleenen. Daartoe zouden de zwaardere kalibers niet bij machte wezen, omdat hun munitieuitrusting door de veel grootere projectielen uit den aard der zaak veel geringer is en zij eigenlijk ook alleen dienen tot het onder vuur nemen van speciale doelen.

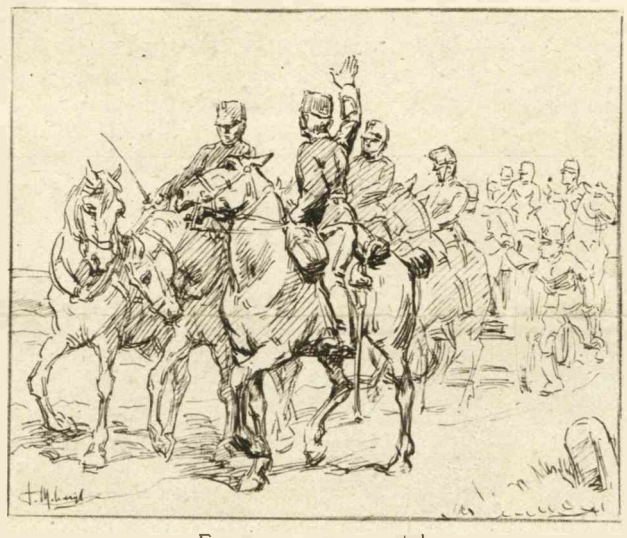
De „Veld" beschiet alles, kan alles beschieten, zoowel infanterie, cavalerie en artillerie als muurwerk, loopgraven en anderszins, al zal van zelf haar uitwerking op meer weerstandbiedende doelen beperkter zijn. Dat dit zoo is, blijkt wel uit de vereering, die de Franschen hun veldkanon, hun „soixante-quinze" toedragen, op welk kanon zij in het begin van den oorlog aangewezen waren, want toen was het met hun zwaar geschut maar armenlijk gesteld. Schitterend heeft dit geschut het er afgebracht. De infanterie en de „soixante-quinze" hebben eigenlijk den slag aan de Marne gewonnen.

Waaraan danken wij nu de verhoogde beteekenis der artillerie, speciaal der veldartillerie in dezen oorlog? Dit is voornamelijk te wijten aan het feit, dat het hedendaagsch geschut snelvuurgeschut is, d.w.z. dat één stuk in staat is in den zeer korten tijd van één minuut pl.m. 25 welgerichte schoten af te geven. En aangezien elk projectiel bij het springen op zijn beurt weer in een groot aantal scherven of kogels èn scherven wordt verdeeld, kan er in een korte spanne tijds een ontzettende hoeveelheid metaal naar den vijand worden geslingerd, waarvan haast iedere kogel en scherf het vermogen heeft een mensch of dier buiten gevecht te stellen.

Het is dan ook dit reusachtig schietvermogen der moderne artillerie, waaraan zij haar beteekenis ontleent. Daarom zijn de tegenwoordige stellingen zoo sterk, omdat ze met zùlke wapens worden verdedigd. De stormaanvallen moeten wel verbloeden, wanneer de aanvaller er niet in geslaagd is de snelvuurkanonnen en machinegeweren van den verdediger te vernietigen. Vandaar de artilleriegevechten vóór den stormaanval om alles, wat zoo'n verdedigende stelling aan afwerende kracht bezit, te vernielen en haar zoodoende stormrijp te maken.

Dat dit evenwel een moeilijk en dikwijls een onbegonnen werk is, spreekt van zelf, want de verdediger zal alles doen om kanonnen en mitrailleurs zoo gedekt mogelijk op te stellen.

Dat is een der consequenties van het snelvuurgeschut, het zoo gedekt mogelijk opstellen der kanonnen. „Une artillerie vue est une artillerie perdue" zeggen de Franschen, en terecht. De hoeveelheid munitie, die in zeer korten tijd naar een doel geslingerd kan worden, is zoo groot, dat geen enkel ontdekt doel het in zoo'n hel kan uithouden. Wordt b.v. een aangespannen batterij door dit vuur verrast, dan is de uitwerking verschrikkelijk. Zelfs al slaagt ze er in de kanonnen in veiligheid te brengen, dan nog is haar gevechtswaarde voor geruimen tijd tot een minimum gereduceerd.

Een aangespannen stuk.

Voor alles moet dus de veldartillerie gedekt optreden. Een beeld der moderne artillerie is dan ook, dat de stukken absoluut verborgen opgesteld zijn achter een bosch, een dorpsrand, een dijk, zoodat de stelling door den vijand vanuit hooge terreinvoorwerpen niet ingezien kan worden. Wederkeerig zien de stukken ook niets van den tegenstander. Alleen de batterij-commandant, in een waarnemingsladder of een boom gezeten, dan wel op een toren of molen staande, ziet de doelen, die onder vuur genomen moeten worden. Door middel van nauwkeurig werkende richtinstrumenten en met behulp van wiskunstige methodes, brengt hij de stukken in de richting, waarna bij deze in bedoelde richting achterwaarts een baak wordt uitgezet, ten opzichte waarvan de correcties, die de batterij-commandant commandeert, worden gegeven.

Dus ook, terwijl de richters niets van het onder vuur genomen doel zien, heeft het schieten een vlot verloop, zelfs een veel vlotter verloop, dan wanneer dit wel het geval ware, omdat er nu geen vergissingen omtrent de juiste ligging der doelen kunnen plaats hebben en het richten op de baak oneindig vlugger gaat. Dit is het z.g. indirecte richten, terwijl vroeger het richten direct geschiedde.

De batterij-commandant is dus de ziel, het oog van de batterij. Wordt hij weggeschoten, dan lijdt de batterij daardoor een zeer gevoelig verlies, gevoeliger dan wanneer een geheel stuk in de lucht geblazen zou worden.

Want dit is nu ook weer een eigenaardigheid der moderne artillerie, dat niet zoozeer het aantal stukken eener batterij domineert als wel de hoeveelheid munitie, waarover men beschikt. Voert men bij een stuk de vuursnelheid zoo hoog op, dat het een vuurkracht ontwikkelt als gewoonlijk twee andere, dan is hiermee het verlies van een stuk tenminste tijdelijk opgeheven. Maar de dood van een batterij-commandant is een heel wat gevoeliger schok, die de batterij treft. Want het mag hier wel eens gezegd worden, dat het zeer moeilijk is om een uitstekend batterij-commandant te zijn. Alleen al wat de vuurleiding betreft, moet hij eischen in zich vereenigen, die verre van alledaagsch zijn. Hij moet bijzondere kalmte aan doortastendheid en slagvaardigheid paren. Een goed waarnemingsvermogen zij zijn deel, maar vooral moet hij beschikken over wat de Franschen noemen „le coup d'oeil". Bliksemsnel dient hij te beslissen, hoe hij een doel onder vuur moet nemen, d.w.z. op de meest doeltreffende wijze. Want het is natuurlijk niet moeilijk er wat munitie uit te gooien, maar met een minimum munitie een maximum resultaat te bereiken, dat is de zaak.

Officier der veldartillerie in nieuwe uniform.

Hij moet als 't ware een soort schietkunstenaar zijn, die met de batterij kan goochelen zonder ooit zijn tegenwoordigheid van geest te verliezen.

Dat deze gaven sporadisch voorkomen, wie zal het ontkennen? En uitstekende batterij-commandanten zijn dan ook zeldzaam. Goede is natuurlijk een andere zaak.

Om nu nog even op het munitie-vraagstuk terug te keeren, waarover tegenwoordig zooveel wordt geschreven en gewreven. Uit de voorgaande beschouwing zal wel duidelijk geworden zijn, dat deze kwestie elke andere overheerscht. Vandaar, dat slechts die organisatie een goede is, die rekening houdt met het beschikbaar stellen van een zoo groot mogelijke hoeveelheid projectielen. In de eerste plaats moet dan de Fransche genoemd worden, die voor de 4 stukken der batterij, 12 caissons in eerste linie beschikbaar heeft. Wij hebben voor de 3 stukken onzer oorlogsbatterij 7 caissons in voorraad. De Duitsche organisatie is zeer ouderwetsch, daar zij voor haar 6 stukken slechts 6 caissons in eerste linie heeft. Ten slotte willen wij nog vermelden, dat de gedekte opstelling der batterijen van zelf leidt tot het te hulp roepen der vliegers door de artillerie. Toen de vijandelijke batterijen niet meer werkzaam onder vuur genomen konden worden, omdat men ze niet zag, kregen aviateurs de opdracht de opstellingsplaats dier kanonnen uit te vorschen en zoo noodig haar fotografisch vast te leggen. Is die plaats eenmaal bekend, dan kan mede met behulp der vliegers, welke dan voor het waarnemen der schoten gebruikt worden, de opstelling onder vuur worden genomen.

Derhalve heeft de veldartillerie zich ook de laatste uitvinding der techniek ten nutte gemaakt om haar infanterie zooveel doenlijk te steunen. Want reeds beschikte ze over uitnemende richt- en waarnemings-instrumenten, telefonen enz.

Alles te samen genomen, heeft de veldartillerie zich ook in dezen oorlog op de eervolle plaats, die ze altijd onder de wapens innam, schitterend gehandhaafd.

Officier der veldartillerie in oude uniform.

Een observatiepost.